

Digitaal Educatief Pakket
Liberas

CONGO: KOLONIALISME EN BEELDVORMING

Secundair onderwijs - 3de graad
BSO

VOORWOORD

CENTRUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN
HET VRIJE DENKEN EN HANDELEN

Foto: Drinkwatervoorziening in de inlandse
wijk, 1945 (Collectie Liberas)

Lessen over de kolonisatie van Congo bevorderende kennis over etnische relaties en diversiteit in de klas. Dit educatieve pakket is ontwikkeld voor leerlingen van de 3e graad van het secundair onderwijs BSO en heeft als doel om diversiteit naar de klas te brengen en om visies die stereotypen voeden te deconstrueren. De 60 jaar onafhankelijkheid van Congo is het centrale thema van dit pakket, maar er wordt ook verwezen naar actuele kwesties.

We willen dat studenten vertrouwd raken met cultureel erfgoed. Daarom wordt er gebruik gemaakt van historische bronnen die beschikbaar zijn in ons archief. Op deze manier analyseren de studenten verschillende vormen van communicatie en materiaal.

De aandacht voor het gebruik van beelden binnen dit pedagogisch proces vertrekt vanuit het principe dat de analyse van het beeldmateriaal bijdraagt aan een kritische houding van de student. Afbeeldingen zijn van groot belang in de dagelijkse communicatie: denk maar aan het maken van persoonlijke foto's, advertenties in tijdschriften, kranten en televisie. De geschiedenis laat ons zien hoe ideeën tot stand kwamen door de verspreiding van beelden door de Belgische regering in de periode van Belgisch-Congo. Foto's zijn echter geen onschuldige constructie van de realiteit en daarom is het belangrijk dat dit materiaal correct wordt geanalyseerd.

Online lessen zijn tegenwoordig een onvermijdelijke realiteit, mede door de huidige pandemie. Daarom hebben we het educatief pakket aangepast zodat het zowel in de klas als op afstand kan gebruikt worden.

Leerstof

Inleiding

De huidige Republiek Congo is het derde grootste land van het Afrikaanse continent en grenst aan negen andere landen: Centraal-Afrikaanse Republiek, Zuid-Soedan, Oeganda, Rwanda, Burundi, Tanzania, Zambia, Angola en Congo-Brazzaville. De bevolking is samengesteld uit verschillende etnische groepen, zoals de Bantoe, Kongo en Luba in de regio's van Kasai en Katanga. Congo is een van de grootste diamantproducenten ter wereld. Het land is rijk aan mineralen en ertsen, maar landbouw blijft de belangrijkste economische activiteit. Crisis, armoede, corruptie en burgeroorlogen deden de economie echter geen goed.

Congo heeft een lange geschiedenis van contacten met de Europese landen. Dit begon met de handelscontacten met Portugezen in de 15e eeuw. In een recentere context was er de kolonisatie van de regio door de Belgische koning Leopold II en de Belgische staat. Tijdens de kolonisatie van Congo heeft België de geschiedenis, de verschillende talen en de cultuur van dit land niet gerespecteerd.

Belgische aanwezigheid in Congo: Congo-Vrijstaat en Belgisch-Congo

Om het gebied van het huidige Congo te kunnen koloniseren, richtte de Belgische koning Leopold II in 1878 de *Association Internationale Africaine (AIA)* op. Met die organisatie wilde de koning de regio van Congo vrijmaken voor zijn overheersing. Hij nodigde ook de Britse ontdekkingsreiziger Henry Morton Stanley uit om het Congolese grondgebied voor te bereiden voor de komst van de Belgen. De bedoeling was om overeenkomsten met lokale leiders te ondertekenen. Gefinancierd door de Belgische monarchie navigeerde Stanley over de Congostroom en produceerde hij een kaart van de regio.

Tussen 1884 en 1885, tijdens de Conferentie van Berlijn, verdeelden de Europese landen Afrika in verschillende regio's onder elkaar. Leopold II verkreeg het gebied rond de Congostroom, dat hij Congo-Vrijstaat noemde, wat verwijst naar het principe van vrijhandel die er in de regio zou zijn. Die vrijhandel was een belofte van Leopold II aan de andere Europese landen. Onder meer door die belofte kreeg hij de regio Congo. In praktijk werd het gebied zijn privé-kolonie en werd de lokale bevolking uitgebuit. De koning controleerde de regio vanuit België door de *Force Publique* opgericht in 1888. Dit leger bestond uit Congolese soldaten geleid door Belgen.

De Belgische kolonisten dwongen de inheemse bevolking op een zeer gewelddadige manier om een minimale dagelijkse hoeveelheid te verstrekken van ivoor en rubber. De lokale agenten gebruikten verschillende vormen van onderdrukking zoals ontvoeringen, schietpartijen en verminkingen. Er werden meerdere spoorlijnen aangelegd om de regio te

exploiteren. Dit alles met de slavernij van de inheemse bevolking. Het hardhandig optreden van koning Leopold II resulteerde in een grote genocide waarbij duizenden Congolezen omkwamen. Veel missionarissen getuigden in rapporten en brieven over de gruweldaden die plaatsvonden. Er werden ook beelden gemaakt van de slavernij, uitbuiting en mishandeling.

De koning wilde natuurlijk niet dat deze beelden overal verspreid zouden worden. Daarom drong hij erop aan dat de advertenties over Congo zijn rol als humanistische koning toonden. Hij zei dat de overheersing van Congo goed was omdat het de "ontwikkelde" manier van leven uit het Westen naar die bevolking bracht. De Congolezen werden als onschuldig en inferieur beschreven. Dit hielp de Belgische monarchie om erkenning te krijgen van andere landen.

Wist je dat...

... koning Leopold II tijdens zijn regering verschillende projecten financierde met het geld dat

Figuur 1 - Bron: irismonument.be

hij had verworven bij de verkenning van Congo? Het heeft hem de reputatie van "koning-bouweheer" opgeleverd. De triomfboog in het Brusselse Jubelpark is er een voorbeeld van. Deze werd gebouwd ter gelegenheid van 50 jaar onafhankelijkheid van België.

Dit beeld van een welwillende koning zou echter niet lang blijven bestaan en al snel begonnen verschillende landen, waaronder Engeland, druk uit te oefenen op België vanwege de gebeurtenissen op het Congolese grondgebied. Vanaf 1908 kwam Congo onder controle van de Belgische regering dat zijn bestuur op drie pijlers vestigde: de Belgische overheidscontrole, de aanwezigheid van de katholieke kerk, die hun geloof verspreiden, en het ondernemerschap van grote bedrijven.

Tijdens deze periode werkte de Belgische regering aan de modernisering van haar kolonie. Niet alleen verbeterde de infrastructuur van de steden, maar er werden ook gratis ziekenhuizen voor de bevolking geïntroduceerd om de epidemieën in het land te beheersen. De Congolezen kregen toegang tot gratis onderwijs dat als het beste lager onderwijs in Afrika kan worden beschouwd. Maar toch was Congo geen modelkolonie: de structuur van de kolonisatie bleef gebaseerd op geweld, dwang, racisme en op een paternalistisch systeem.

Hoewel het land nu een goede onderwijsstructuur had, werd er weinig geïnvesteerd in middelbaar en hoger onderwijs. Dit werd bewust gedaan door de Belgische zijde. Ze wilden dat de Congolezen enkel uitvoerend werk konden doen en dat Belgen en andere Europeanen de leidinggevende functies zouden invullen.

Ook de medische vooruitgang was niet alleen maar positief: zo veroorzaakte de beheersing van epidemieën ook een beperking van de mobiliteit van Congolezen binnen hun eigen land. De Belgische regering voerde grenscontrole in tussen de provincies, waarbij de doorreis van mensen alleen toegestaan was op vertoon van een paspoort en voor de periode die door de autoriteiten was toegestaan.

Vanaf 1948 krijgen de hoogst opgeleide Congolezen een 'carte civique', waardoor ze een betere sociale positie krijgen dan de meeste Congolezen en iets beter behandeld worden. Vanaf 1952 kunnen ze ook een 'carte d'immatriculation' verkrijgen, waarmee ze voor de wet gelijkgesteld worden met de Europese bevolking. Die kaarten zijn alleen toegankelijk voor mannen en maar heel weinig Congolezen krijgen zo'n kaart. Bovendien gaat dit gepaard met vernederingen: om de kaart te krijgen, moeten de Congolezen aantonen dat ze zo Europees en Westers mogelijk zijn.

Er wordt bijvoorbeeld gecontroleerd of de tafel altijd netjes gedekt is voor het eten, het huis er westers uitziet, de mannen naar de kerk gaan, ze een pak dragen... Er is geen plaats meer voor de eigen cultuur. Congolezen die zo'n kaart krijgen worden 'évolués' of 'geëvolueerd' genoemd. Dit toont opnieuw aan dat de Europeanen zichzelf als het hoogst in de menselijke evolutie beschouwden, met onderaan de Afrikanen. Afrikanen die gestudeerd hadden en aan bepaalde Westerse normen en waarden voldeden, konden zo een trapje stijgen in de 'evolutie'. Intussen zijn wetenschappers het er over eens dat alle mensen tot dezelfde soort horen en er geen onderscheid in evolutie is.

Niet langer een kolonie

Na de Tweede Wereldoorlog bereikten verschillende Afrikaanse landen hun onafhankelijkheid. Dit heeft ook een invloed gehad op de groei van het nationalistische gevoel in Congo. Vooral in de hoofdstad Leopoldville ontstond een sterke roep om onafhankelijkheid.

In 1957 was een beperkte vrije pers en oprichting van verenigingen toegestaan in Congo. Aan het einde van datzelfde jaar vonden in het land de eerste verkiezingen plaats, namelijk voor de hulpburgemeesters die onder een blanke burgemeester zouden werken. In 1958 verscheen Joseph Kasavubu op het politieke toneel met de politieke partij ABAKO. Maar tijdens regionale verkiezingen kwamen vooral Patrice Lumumba en zijn partij MNC op het voorplan. Deze politieke partijen hadden verschillende ideeën over de weg naar onafhankelijkheid

Er waren verschillende meningen over hoe de onafhankelijkheid moest bereikt worden. De Belgische vertegenwoordigers zeiden dat de onafhankelijkheid op een gedeeltelijke en stapsgewijze manier moest gebeuren. Ze wilden de relatie tussen de twee landen nog mogelijk

maken. Maar de Congolese politici waren er niet mee akkoord en streefden naar een snelle en volledige onafhankelijkheid.

Dit conflict tussen Congolezen en Belgische kolonisten nam toe en leidde tot de onafhankelijkheid van Congo op 30 juni 1960. Maar de economische en sociale structuur van het land bleef conservatief. De context van de Koude Oorlog¹ maakte dat de Belgische economische elite ervoor zorgde dat de Belgische bedrijven die in Congo werkzaam waren geen verliezen zouden leiden door de onafhankelijkheid. Hierdoor verloor de Congolese staat al voor haar echte onafhankelijkheid heel wat inkomsten en rechten.

Op 30 juni 1960 werd de onafhankelijkheid gevierd, met Joseph Kasavubu als president en Patrice Lumumba als eerste minister. Maar kort daarna braken er rellen uit bij het leger. Europeanen ontvluchtten het land massaal, terwijl zij – door het koloniale beleid – vaak de enigen zijn met de nodige kennis en contacten om de industrie goed te laten werken. Bovendien probeerde de rijke provincie Katanga zich af te scheuren van het nieuwe land. Alles samen leidde dit tot een chaotische situatie waarbij premier Lumumba bij verschillende staten, waaronder de toenmalige Sovjet-Unie, toenadering zocht voor hulp. Om hun eigen belangen veilig te stellen, steunden onder meer België en de Verenigde Staten de tegenstanders van Patrice Lumumba. Ze waren ook betrokken bij de moord op de Lumumba in 1961.

Na de onafhankelijkheid

Congo raakt volledig ontwricht. Als minister van defensie slaagt Mobutu er met steun van Westerse landen in om de macht te grijpen. Hij streeft een beleid van Afrikaanse authenticiteit en nationalisering van bedrijven na. Hij wilde binnen dat idee van Afrikaanse authenticiteit de aandacht op de Bantoecultuur in Congo vestigen. In 1970 veranderde Mobutu daarom de naam van Congo naar Zaïre. Ook sommige steden veranderen van naam: zoals Kinshasa (Leopoldstad) en Lubumbashi (Elisabethstad), Kisangani (Stanleyville).

In de beginjaren, de zogenaamde ‘gouden jaren’, heeft hij de steun van de bevolking. Geleidelijk aan verandert hij steeds meer in een dictator. De oliecrisis van 1973 zorgde voor een economische crisis in het land met nog meer armoede tot gevolg. De dictatuur en de armoede leidden tot protesten, die vooral aangroeien in de jaren 1990. Wanneer de internationale steun door het einde van de Koude Oorlog wegvalt en rebellengroepen met steun van buurlanden binnenvallen, verliest Mobutu de macht. In de chaos grijpt Laurent-Désiré Kabila de macht. Hij verandert in 1997 de naam van het land naar de Democratische

¹ Herhaal dit concept in de klas als studenten zich niet herinneren wat er tijdens de Koude Oorlog is gebeurd. Meer informatie vind je op de pagina 26-27.

Republiek Congo (DRC), ook wel Congo-Kinshasa genoemd. In 2001 volgt zijn zoon Joseph Kabila hem op als president. Onder binnen- en buitenlandse druk organiseert hij in 2006 democratische verkiezingen, waarbij hij verkozen wordt. In 2019 wordt hij opgevolgd door Félix Tshisekedi. De verkiezingen gaan telkens met protesten en geweld gepaard, omdat deze vaak in onduidelijke en oneerlijke omstandigheden plaatsvinden.

Veel Congolezen vluchtten voor het geweld onder Mobutu en Kabila naar België. In hun nieuwe land werden ze echter niet zomaar aanvaard. We kunnen nog steeds de sporen zien die het koloniale verleden heeft nagelaten in onze huidige samenleving die wordt gekenmerkt door racisme en ongelijkheid in politiek, economie en cultuur. De dekolonisatiebeweging strijd tegen discriminatie en streven naar de gelijkheid tussen groepen van verschillende culturele en etnische afkomst.

LESVOORBEREIDING

THEMA: Congo: kolonialisme en beeldvorming

TIJD: deze les bestaat uit 2 uren (100 minuten) PAV

Discussie: 20 minuten

Presentatie van de leerstof: 25 minuten

Analyse van de bronnen: 25 minuten

Evaluatie: 30 minuten

DOEL

- ❖ Aan de hand van beelden analyseren hoe het kolonialisme in Congo de stereotypen in onze samenleving beïnvloedde

Specifieke doelen:

- ❖ Bronnen analyseren en vergelijken
- ❖ Oorzaken voor het streven naar onafhankelijkheid identificeren
- ❖ Interesse en betrokkenheid bij de leerlingen wekken
- ❖ Reflecteren over stereotypen in onze samenleving

BEGINSITUATIE

De studenten hebben voorkennis over de historische relatie tussen Congo en België.

EINDTERMEN

Project Algemene Vakken

1. De leerlingen kunnen uit mondelinge en schriftelijke informatie de essentie halen
2. De leerlingen kunnen over die informatie reflecteren en ze evalueren
6. De leerlingen kunnen zich mondeling duidelijk uiten
12. De leerlingen kunnen informatie uit uiteenlopend tekstmateriaal begrijpen en gebruiken
13. De leerlingen kunnen spontaan gebruik maken van voor hen relevante informatie- en communicatietechnologie (ICT)
16. Organisatiebekwaamheid: De leerlingen kunnen bij groepsopdrachten: overleggen en actief deelnemen, in teamverband instructies uitvoeren, reflecteren en bijsturen
17. De leerlingen zien in op grond van de actualiteit en eigen ervaring: dat er een verband bestaat tussen verleden, heden en toekomst; dat er culturele verschillen zijn in het dagelijks leven van mensen.
19. De leerlingen kunnen belangrijke wereldproblemen herkennen en bespreken

Vakoverschrijdende eindtermen

5. De leerlingen kunnen informatie samenvatten

9. De leerlingen sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zo nodig aan

10. De leerlingen kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaring

20 MINUTEN

LESFASE 1: DISCUSSIE

LEERINHOUD

MO* en 15 jongeren werpen een blik achter de schermen van het Afrika_Museum:
https://www.youtube.com/watch?v=VQMvHv1VitM&feature=emb_logo

LEERMIDDELEN

- ❖ Computer
- ❖ Tablets
- ❖ Internet
- ❖ GSM
- ❖ Leerplatform (*Mentimeter*)

ACTIVITEITEN LERAAR

- 1) Leg het doel van de les uit aan de leerlingen.
- 2) Laat de leerlingen de video “MO * en 15 jongeren werpen een blik achter de schermen van het AfrikaMuseum” zien in het begin van de les. Dit moment heeft als doel de studenten voor te bereiden op de les en eerdere kennis over de inhoud in te schatten en te herhalen. Geef de context aan van het museum vóór het afspelen van de video:

De video gaat over het Afrika Museum in Tervuren dat na vijf jaar sluiting voor renovatie, in 2018, weer werd opengesteld voor het publiek. Deze renovatie kwam tot stand na kritiek op de wijze waarop het koloniale verleden in de tentoonstelling werd gepresenteerd.

- 3) Vertel de leerlingen dat ze een paar woorden moeten ingeven via de app *Mentimeter*² over het thema dekolonisatie. Hier kan de docent vragen om drie verschillende woorden te kiezen als de leerlingen de term “dekolonisatie” horen. Help ze indien nodig.
- 4) Verzekert dat alle studenten toegang hebben tot internet in het geval van les in de klas. Als dit niet het geval is, nodig de leerlingen uit om samen met een medestudente aan de activiteit deel te nemen.
- 5) Vraag aan de studenten om een link te maken met de inhoud van de video. Stimuleer de studenten tot een kritische benadering over de invloed van het koloniale verleden op het heden.
 - Welke kritiek kunnen we in de video opmerken?
 - Vind je het belangrijk om dit soort onderwerpen te bespreken?
 - Wat vind je van de beelden die in de video worden getoond?

² Je kan meer informatie terugvinden op de pagina 32-33 van dit educatieve pakket.

- Wat is volgens jou de positie van het museum in relatie tot zijn educatieve rol?
- Is iemand van jullie al in het Afrika Museum geweest? Zo ja, wat vond je ervan?

ACTIVITEITEN LEERLINGEN

Van studenten wordt verwacht dat ze opmerken dat de video gaat over de renovatie van het Afrika Museum in Brussel en hoe de nieuwe opstelling van objecten de Afrikaanse bevolking in het middelpunt van de herinnering plaatst en een andere kijk op Afrika presenteert. De leerlingen noteren een woord of een term rond “dekolonisatie”, in het leerplatform *Menti*. Daarna leggen ze met hun eigen woorden uit wat die termen voor hen betekenen binnen het lesonderwerp.

LESFASE 2: PRESENTATIE VAN DE DOCENT

25 MINUTEN

LEERINHOUD

Dit moment van de les is bedoeld om de leerlingen enkele karakteristieken over Congo te laten zien. Het is interessant uit te leggen dat de Belgische koning Leopold II in de 19e eeuw het uitgestrekte grondgebied van Congo zijn privébezit maakte. Vanaf 1908 werd het Congolese grondgebied beheerd door de Belgische regering. De naam veranderde toen van Congo-Vrijstaat naar Belgisch-Congo. Onder zijn controle, werkte België aan de modernisering van het land, met de constructie van scholen en ziekenhuizen, maar niet minder paternalistisch en gewelddadig. Na de Tweede Wereldoorlog werden sommige landen onafhankelijk. In de jaren vijftig hechtten de Congolese bevolking zich aan het nationalistische discours dat de onafhankelijkheid van het land eiste. De oprichting van verenigingen en de eerste lokale verkiezingen hadden een grote impact op de onafhankelijkheidsbeweging. Op 30 juni 1960 werd Congo onafhankelijk, met Joseph Kasavubu als president en Patrice Lumumba als eerste minister.

LEERMIDDELEN

- ❖ Computer
- ❖ Bord
- ❖ Projector OF scherm delen

ACTIVITEITEN LERAAR

Hier kan je je verdiepen in het thema om de leerlingen te laten zien hoe tijdens de periode van Belgisch-Congo beelden over het dagelijkse leven in Congo werden gebruikt om het idee van een modelkolonie te promoten. De leerkracht kan dit moment gebruiken om aan te tonen dat de mensen in foto's vanuit de lens van de Belgen werden gefotografeerd.

ACTIVITEITEN LEERLINGEN

De leerlingen luisteren naar de docent en nemen notities. Ze kunnen vragen stellen over een specifiek aspect van de les.

LESFASE 3: ANALYSE VAN DE BRONNEN

25 MINUTEN

LEERINHOUD

Zie bijlagen

LEERMIDDELEN

- ❖ Beschikbare historische bronnen (afbeeldingen)
- ❖ Bijhorende vragen

ACTIVITEITEN LERAAR

1) De studenten analyseren enkele foto's over het thema Congo. Ze kunnen hiervoor de inhoud van de lessen rond Congo en kolonialisme gebruiken. Het is belangrijk dat de docent de leerlingen toelaat hun creativiteit te gebruiken. De docent kan de analyse ondersteunen door de bijhorende vragen te stellen.

2) Geef informatie over de verschillende bronnen. Het aantal bronnen dat effectief besproken wordt, kan aangepast worden naargelang de klasgroep en de beschikbare tijd.

Bijlage 1: foto van 1960 met de nieuwe Congolese regering met de eerste minister Lumumba en van de residentie van de koningin-moeder van Ruanda, in de omgeving van Nyanza, 1949

Bijlage 2: publicatie in het maandblad Oost& West in Mei, 1958

Bijlage 3: foto van de stad Matadi in het oosten van Congo aan de Congostroom

Bijlage 4: foto van een traditioneel Congolees masker

Bijlage 5: foto's van Congolese visser en van een vismarkt tussen 1945 en 1960

3) De studenten analyseren de bronnen achtereenvolgens volgens de opbouw in bijlage aan de hand van enkele richtinggevende vragen:

- Wie zijn de mensen die gefotografeerd werden op de foto's?
- Waar zijn deze mensen?

4) Geef de leerlingen 5 minuten om na te denken over de afbeeldingen en erop te reageren.

5) Vraag de studenten op welke manier ze deze materialen zouden gebruiken om een eenzijdige visie te deconstrueren, zoals in het geval van het AfrikaMuseum.

ACTIVITEITEN LEERLINGEN

Er wordt van de leerlingen verwacht dat ze het historische materiaal analyseren en elementen van de beelden identificeren. Ze moeten ook aanduiden op welke manier het beschavingsdiscours de Congolese samenleving beïnvloed heeft. Ze kunnen de bijhorende vragen gebruiken om hun analyse beter te kunnen leiden.

LESFASE 4: EVALUATIE

30 MINUTEN

LEERINHOUD

www.kahoot.com

www.kahhot.it

LEERMIDDELEN

- ❖ Quiz (*Kahoot!*³)
- ❖ Internet

ACTIVITEITEN LERAAR

- 1) Deze activiteit wordt uitgevoerd via een leerplatform. Leg uit dat ze de vragen moeten beantwoorden in de kortste tijd mogelijk.
- 2) De studenten kunnen hun GSM, computer of tablet gebruiken voor deze opdracht.
- 3) Leg aan de studenten uit hoe het spel werkt. Voor meer informatie kan je de handleiding op het einde van dit educatieve pakket raadplegen.
- 4) Voor deze opdracht kunnen de leerlingen individueel of in *team* werken.
- 5) Je kan dit moment gebruiken om te observeren of de kennis over een specifiek thema is verworven bij de leerlingen. Aan het einde van elke vraag, krijg je een overzicht van de door de studenten gegeven antwoorden. Daardoor is het mogelijk om na te gaan of er meer uitleg nodig is.

ACTIVITEITEN LEERLINGEN

De bedoeling van deze activiteit is dat de student zichzelf evalueert. Zo kan de student bij het beantwoorden van de vragen zelf nagaan hoe goed zijn kennis over de bestudeerde inhoud is. Dit is ook het moment waarop studenten vragen kunnen stellen. De leerkracht kan bijkomende informatie geven bij de antwoorden op de vragen.

³ Je kan meer informatie terugvinden op de pagina 34-35 van dit educatieve pakket.

BIJLAGEN

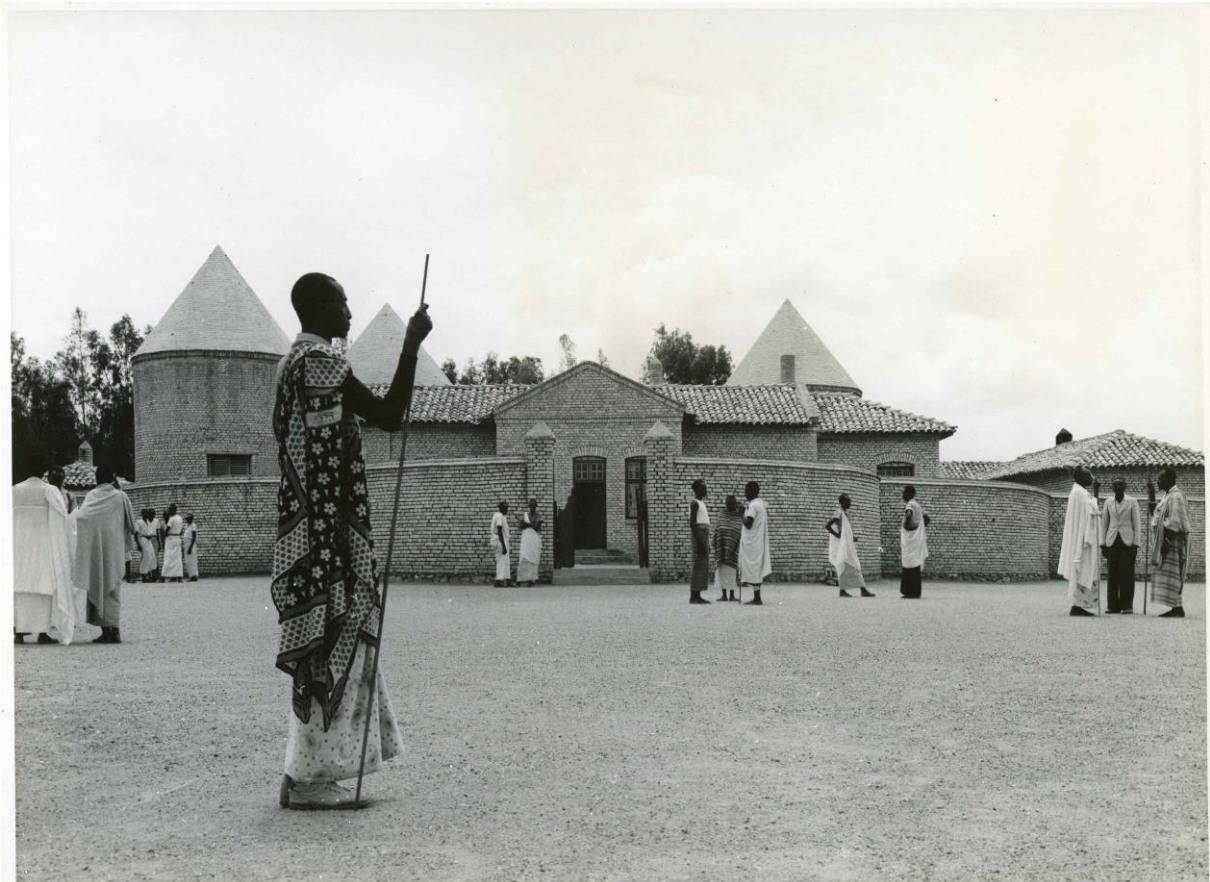
Foto: "Intore" danser van de Mwami van
Urundi, 1945 (Collectie Liberas)

Bijlage 1: Foto 1 (Liberas, fotonr. 450500) – De eerste Congolese regering onder leiding van premier Patrice Lumumba, 1960

Leg eerste aan de studenten uit dat deze beelden vanuit de lens van de Belgen zijn gefotografeerd.

Foto 2 (Liberas, fotonr. 450811) - De residentie van de koningin-moeder van Ruanda, in de omgeving van Nyanza, 1949

01.Hoe staan de mannen opgesteld in de twee foto's? Hoe zijn de mannen gekleed? Beschrijf de omgeving waarin de groep staat.

In de eerste foto staat een groep zwarte mannen in formele kleding: pakken, schoenen en sommigen met aktetassen. Ze zijn op een georganiseerde manier gepositioneerd. Ze lijken in een tuin te staan. Achter de groep staan nog vier mannen maar dan met meer informele kleding. In de tweede foto zijn er ook zwarte mannen maar met hun typische kleding. Deze bevinden zich ook in de buiten voor een groot huis.

02.De mannen dragen pakken, zie je dat in België ook? Lijken de kledij en de opstelling vooral uit Europese tradities of uit Afrikaanse tradities te komen?

Er wordt verwacht van de leerlingen dat ze de gelijkenissen tussen de afgebeelde elementen in de eerste foto en de Europese cultuur zien. Het dragen van een pak door mannen zoals we nu kennen, werd een traditie in Engeland in de 19e eeuw. Het pak werd door de mannen van de bourgeoisie gebruikt. Het kent dus geen oorsprong in Afrikaanse tradities, maar wijst op het overnemen van Westerse waarden en normen.

03. Waarom zouden deze Congolese mannen zich volgens Europese tradities laten fotograferen? Welke boodschap willen ze hiermee brengen?

Mode en kledij zijn een manier van tonen dat je tot een specifieke sociale groep behoort, in dit geval van de mensen die een hoger diploma hebben en die de gewoonten van de Europese kolonisator hebben overgenomen. Opvallend is dat inheemse volkeren nu wel kunnen en willen deelnemen aan internationale conferenties en internationaal overleg, bijvoorbeeld van de Verenigde Naties, in hun traditionele kledij. Zie bijvoorbeeld: <https://www.iwgia.org/en/news/3278-indigenous-peoples-innovation-unpfii> De Westerse cultuur en (kleding)stijl wordt steeds minder als de maatstaf gebruikt.

Bijlage 2 – Zwart en wit moeten samenwerken (Oost & West, mei/1958)

Laar de studenten eerst alleen de foto zien en vraag ze hun indrukken hierbij op te schrijven

reiken 2000 jaar nodig gehad. Wanneer men hiertegenover de periode van ontwikkeling stelt, die Congo gedurende de laatste 50 jaar heeft doorgemaakt, dan blijkt, dat het (assimilatievermogen) van de bevolking een belangrijke factor is. De Europeanen hebben alles zelf moeten bouwen, terwijl de Afrikanen kunnen gebruik maken van de ondervinding, die het oude Europa hen ter beschikking stelt. Weliswaar is een deel van de vooruitgang in Congo slechts uiterlijk en zeer broos. Nochtans heeft de westerse beschaving diepe sporen nagelaten bij de Congolezen. Wij dienen alleen maar te wijzen op de handels- en nijverheids-ondernemingen, die door de Zwartten werden gesticht en door hen worden beheerd. De spaarzin, die zich nu bij velen toont, en de ambitie om een stabiele haard te stichten volgens Europese norm, zijn eveneens elementen van een materiële, sociale en morele atmosfeer die door het Belgisch familiaal leven werd geïnspireerd. Al deze aspecten wijzen er op dat de inlanders, die te dikwijls en ten onrechte beschouwd worden als achterlijke wezens, in staat zijn om een merkbare vooruitgang te boeken en zij zelfs voor een tamelijk snelle vervolmaking vatbaar zijn.

01. Wat valt er op bij deze foto?

Een witte en een zwarte vrouw verzorgen een zwarte baby. De vrouwen werken samen voor de zorg van de baby.

Toon nu enkel de tekst. Je kunt de tekst lezen of vragen of één van de studenten het hardop wil voorlezen.

02. Wat merk je op bij de tekst? Welke elementen werden er voor gebruikt?

De conclusies van de studenten kunnen divers zijn omdat het een activiteit is die persoonlijke analyse vereist. Op dit moment is het belangrijk om de aandacht te vestigen op de manier waarop woorden worden gebruikt bij het schrijven van de tekst. Termen zoals *beschavingspeil*, *assimilatievermogen*, *Europese norm* en *achterlijke wezens* kunnen naar voren worden gebracht tijdens de discussie.

Bespreek nu de afbeelding en de tekst samen.

03. Welke elementen hebben een invloed gehad op de manier waarop de afbeeldingen en de tekst werden waargenomen?

Op de foto zijn er twee vrouwen en een baby te zien. Het geeft een indruk van samenwerking. In de tekst hebben we termen zoals *beschavingspeil*, *assimilatievermogen*, *Europese norm* en *achterlijke wezens* die de visie van de Belgische beheerser toont.

Vertel dat de foto en de tekst samen horen.

04. Op welke manier heeft de tekst een invloed op de interpretatie van het beeld?

De docent kan verschillende persoonlijke analyses tegenkomen. Dit is goed en de leraar zou dit soort analyses moeten aanmoedigen. Vertel de studenten dat de schrijver gehoord wil worden. Daarmee toont de beslissing van de auteur voor bepaalde woorden zijn sociale positie en de relaties tussen mensen in deze samenleving in 1958. Zo kunnen woorden een machtspositie vestigen. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor politieke toespraken en in de kerk.

Bijlage 3 (Liberas, fotonr. 470805) - Matadi. Stadsgezicht met de kathedraal en een deel van de haven

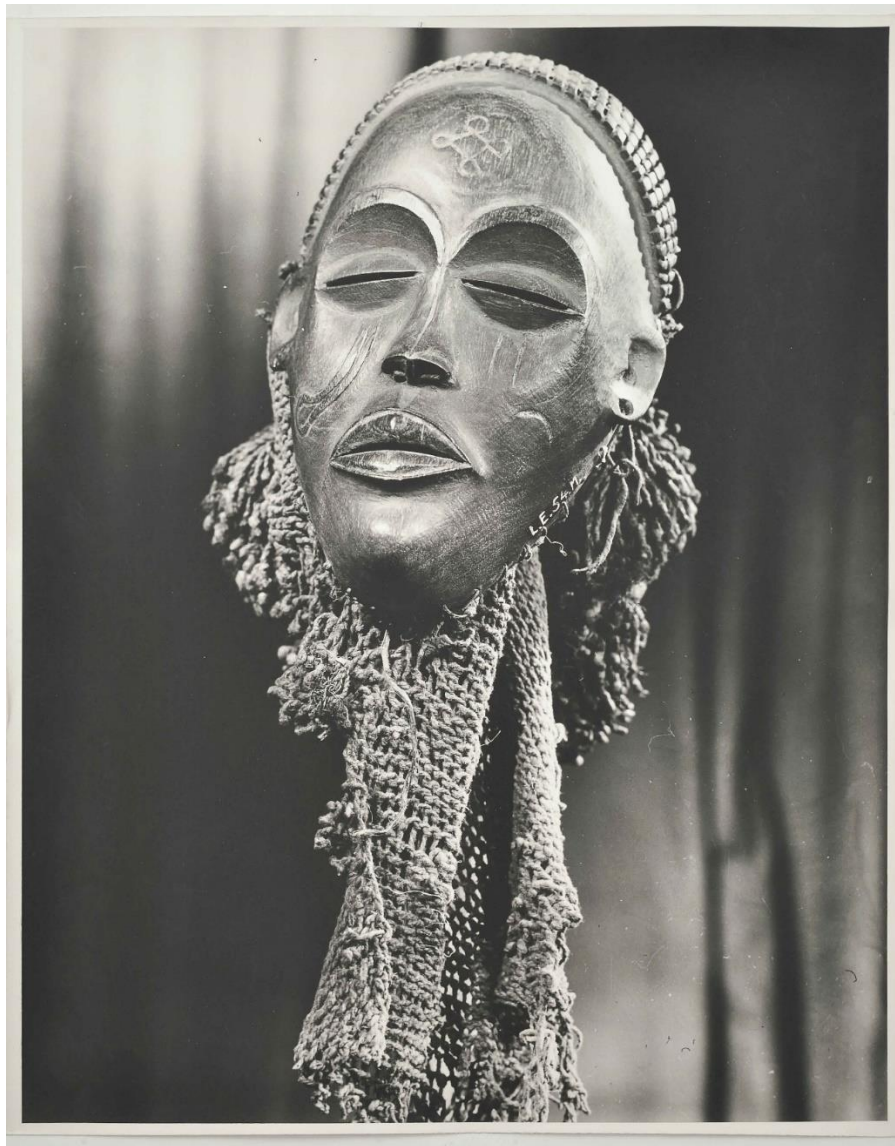
01. Welke elementen kunnen we in de foto identificeren?

Het toont het landschap van de stad, het station en de haven die belangrijk was voor de export van producten vanuit Congo naar België. In de foto kunnen we ook een kerk herkennen door de toren en het kruis bovenaan.

02. Hoe belangrijk is deze foto voor de geschiedenis van Congo?

De foto toont de drie pijlers waarop de Belgische regering zich vestigde in Congo. De *katholieke kerk* werd bevestigd door de opbouw van kathedralen in de steden. De *grote bedrijven* gebruikten de haven om hun producten te vervoeren van Afrika naar Europa waarbij de *Belgen (overheid)* er de controle op hadden.

Bijlage 4 (Liberas, fotonr. 500044) - Een traditioneel masker

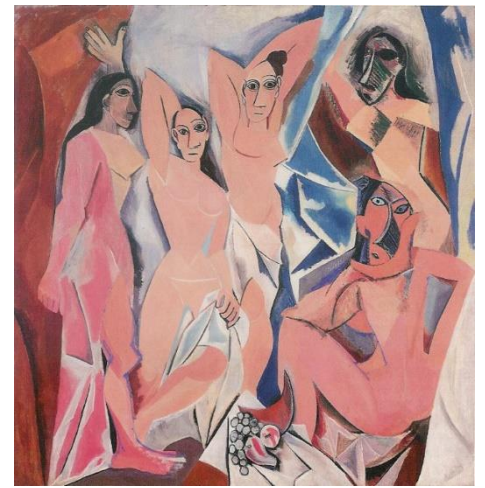
01. Wat zie je in de foto? Waarvoor denk je dat ze het gebruiken?

In de foto is er een typisch Congolees masker. De maskers spelen een belangrijke rol in Afrikaanse cultuur vooral in de traditionele ceremonies, zoals de religieuze cultus. Ze hebben verschillende vormen en betekenissen. Op deze manier kunnen ze een spirituele betekenis dragen, de representatie van een koning zijn of dienen als ornament in een dans. Het is een heel oude traditie en verschilt van etnische groep tot etnische groep.

02. Heb jij het al gezien waar jij woont? Heb je of ken je iemand die een Afrikaans masker of standbeeld heeft?

In Belgische samenleving zijn er veel referenties naar de Congolese cultuur. We kunnen maskers en standbeelden in huizen, kunstwinkels en rommelmarkten zien. Je kan aan de

leerlingen vertellen dat sommige schilderijen van de moderne kunst geïnspireerd waren op Congolese kunst, vooral de maskers. Toon de het schilderij *Les Femmes d'Alger (O. J. R.)* (1907) van Pablo Picasso in de klas en trek de aandacht van de studenten vooral naar de vormen van de gezichten en naar de twee vrouwen aan de rechterkant met een masker.

Bron: <https://www.artsalonholland.nl>

Bijlage 5: Foto 1 (Liberas, fotonr. 451139) - Congolese vissers aan de Atlantische kust, 1948

Foto 2 (Liberas, fotonr. 450685) - Een vishandelaar op de lokale markt van Usumbura, 1945-1960

→ Vóór de analyse van de foto's, legt de leerlingen kort uit dat vissen, naast landbouw, een van de belangrijkste economische activiteiten is in de Democratische Republiek Congo.

01. Waarom denk je dat vissen een van de belangrijkste economische activiteiten van het land is?

Trek de aandacht van de leerlingen op de geografische locatie van het land. Congo heeft zijn kustlijn richting de Atlantische Oceaan, in de provincie Zaïre, en heeft verschillende rivieren, bijvoorbeeld de Congo-rivier die ook werd gebruikt door de Belgische kolonisten.

02. De eerste foto toont een groep vissers. Hoe werd er gevestigd? Wie nam er aan deze activiteit deel?

Vissen wordt meestal beoefend op kleine boten en met behulp van visnetten. Deze activiteit wordt voornamelijk uitgevoerd door jonge mannen en kinderen.

03. Wat was het belang van deze activiteit in Congo?

In de tweede foto zien we een vismarkt. Met het vissen konden de Congolezen voedsel produceren voor commercialisering. De visserij is ook belangrijk als bestaansminimum, dat wil zeggen het gebruik van deze activiteit gebruikte om eenvoudig zijn voedsel aan te vullen.

WOORDENSCHAT

Foto: Congolezen op het strand, 1945/1950 (Collectie Liberas)

Africa Museum: is een museum voor etnografische en natuurlijke geschiedenis in Tervuren dat voor de Wereldtentoonstelling van 1897 werd opgericht, met stukken die verwijzen naar Congo, Rwanda en Burundi. Het museum is oorspronkelijk ontworpen om de koloniale geschiedenis te tonen. In 2013 sloot het museum de deuren om zijn tentoonstelling te vernieuwen. Sinds 2018 is het museum weer open voor het publiek met een meer democratische presentatie over de geschiedenis van Congo (Bron: Africa Museum website <https://www.africamuseum.be/nl>).

Assimilatie: het proces waarin een samenleving de cultuur opneemt van een ander volk waarmee ze omgaat, waardoor het verlies van haar eigen culturele kenmerken wordt bevorderd.

Beeldvorming: het is het fenomeen over de representatie van een persoon, organisatie, feiten en/of cultuur op een positieve of negatieve manier. Dit kan tot ons komen via afbeeldingen in kranten, tijdschriften, televisie en zelfs van mensen om ons heen, maar ook via onze opvattingen over iets. Dit kan een grote impact hebben op de manier waarop de werkelijkheid wordt geïnterpreteerd. Daarom is het belangrijk om verschillende invalshoeken te kennen alvorens een oordeel te vormen.

Dekolonisatie: het geleidelijke proces van culturele, economische en politieke onafhankelijkheid van landen die voorheen gekoloniseerd waren. Bij de dekolonisatie van het denken worden vraagtekens geplaatst bij de impact van het koloniale verleden op referenties in de huidige samenleving.

“évolué”: term die door de Belgische regering werd gebruikt om Congolezen die een zekere vertrouwdheid met de Europese cultuur hadden te onderscheiden. Dit betekent echter niet dat ze gelijk waren aan de Belgische kolonisten. Ter illustratie kunnen we ons een trap voorstellen waar de “évolués” zich tussen de bovenkant (beschaving) en de onderkant (barbarij) terugvonden.

Kolonisatie: wanneer één land of volk (kolonisator) de baas gaat spelen over een ander land (kolonie) of volk (gekoloniseerden). De kolonisator heeft er de macht, haalt er grondstoffen weg om zelf rijk te worden, buit de gekoloniseerden uit en probeert het gedachtegoed van de gekoloniseerden te veranderen. Het wordt gekenmerkt door de overheersing van inheemse volkeren en het gebruik van geweld. In de moderne tijd, 16e eeuw, hebben we het kolonisatieproces gebaseerd op de economische groei van Europese landen om hun markt uit te breiden door goederen en edele metalen te verkrijgen, zoals goud en zilver.

Koude Oorlog: dit conflict begon na de Tweede Wereldoorlog. Langs de ene zijde stond de Sovjet-Unie, die het socialisme wilde implanteren in de landen die door de oorlog waren getroffen, en langs de andere kant de Verenigde Staten, die het kapitalisme probeerde uit te

breiden. Dit conflict heet 'koude' oorlog omdat er geen directe oorlog was tussen de rivaliserende machten. Er waren echter indirecte conflicten, zoals de verdeling van Duitsland en de Vietnamoorlog. Het einde van de Koude Oorlog werd gekenmerkt door de val van de Berlijnse muur op 9 november 1989.

Paternalisme: het is een manier om macht uit te oefenen en wordt gekenmerkt door een psychologische relatie tussen mensen en de leidinggevende/heerser die zichzelf in de positie van een vader plaatst ten aanzien van een bevolking. Het gebeurt wanneer een autoriteit zich op een superieure manier verhoudt tot andere mensen, door hen te behandelen alsof ze kinderen zijn die iemand nodig hebben om hen te vertellen wat en hoe ze iets moeten doen. Dit komt voort uit het idee van gezinsvorming en de relatie tussen vader en zoon.

OM MEER TE
WETEN

Extra materiaal

Foto: Tamtamspelers van de Bayaka; district
Kwango, provincie Leopoldstad, 1950
(Collectie Liberas)

Het is belangrijk dat studenten hun kennis kunnen uitbreiden en de wereld om hen heen op verschillende manieren kunnen observeren. Daarom hebben we een lijst samengesteld van verschillende projecten rond het thema Congo die ter beschikking kunnen worden gesteld van de leerlingen of door de leerkracht geïncorporeerd kunnen worden in de lessen.

1. KINDEREN VAN DE KOLONIE

VRT organiseerde een reeks van zes afleveringen waarin getuigen verslag doen van hun ervaringen en gebeurtenissen over de geschiedenis van Congo.

Aflevering 1: Hoe was het koloniale systeem georganiseerd?

Aflevering 2: Een prille onafhankelijkheidsbeweging krijgt stilaan vorm

Aflevering 3: Hoe kwam die snelle onafhankelijkheid tot stand?

Aflevering 4: Joseph Mobutu komt in 1965 aan de macht

Aflevering 5: Het dekolonisatieproces is nog lang niet voltooid

Aflevering 6: De mythes rond ons koloniale verleden

Link naar de documentaire: <https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/kinderen-van-de-kolonie/1/kinderen-van-de-kolonie-s1a1/>

2. FARO TIJDSCHRIFT

Het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed FARO brengt nieuws over de cultureel erfgoed sector. In 2020, met betrekking tot 60 jaar onafhankelijkheid van Congo, brachten de edities van hun magazine in juni en september artikelen over de relatie tussen België en Congo en de positie van cultureel erfgoed. Dit is een gelegenheid om het debat dat is begonnen met de video over het Africa Museum verder te verdiepen.

Links naar de tijdschriften:

Tijdschrift FARO 13(jun.2020)3: https://issuu.com/faronet/docs/faro_2020_13_2_issuu

Tijdschrift FARO 13(sep.2020)3: https://issuu.com/faronet/docs/faro_2020_13_3_issuu

3. CONGO ART WORKS: POPULAIRE SCHILDERKUNST

Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, in samenwerking met het kunstencentrum BOZAR in Brussel, heeft tussen 7 oktober 2016 en 22 januari 2017 een tentoonstelling georganiseerd met de schilderijen van verschillende Congolese kunstenaars. De schilderijen bracht verschillende perspectieven rond de politieke en sociale problemen in de loop van de geschiedenis van Congo. De resultaten werden in een boek samengebracht.

Boek: BAMBI, C., BALOJI, S. **Congo Art Works: Populaire schilderkunst.** Lanndo, 2016. 185p

Link naar de website: <https://www.bozar.be/nl/activities/104695-congo-art-works>

4. LUMUMBAPLEIN

De Brusselse burgemeester Phillipe Close kondigde in 2018 de opening aan van een Lumumba-gebied in de Matonge-regio, een Congolees commercieel en cultureel centrum in de hoofdstad. Zo'n daad was het resultaat van een lange strijd van activisten om een plein te vernoemen naar de voormalige Congolese premier.

Link naar de video: <https://www.bruzz.be/videoreeks/zaterdag-30-juni-en-zondag-1-juli-2018/video-stad-brussel-en-congolezen-blij-met-nieuwe>

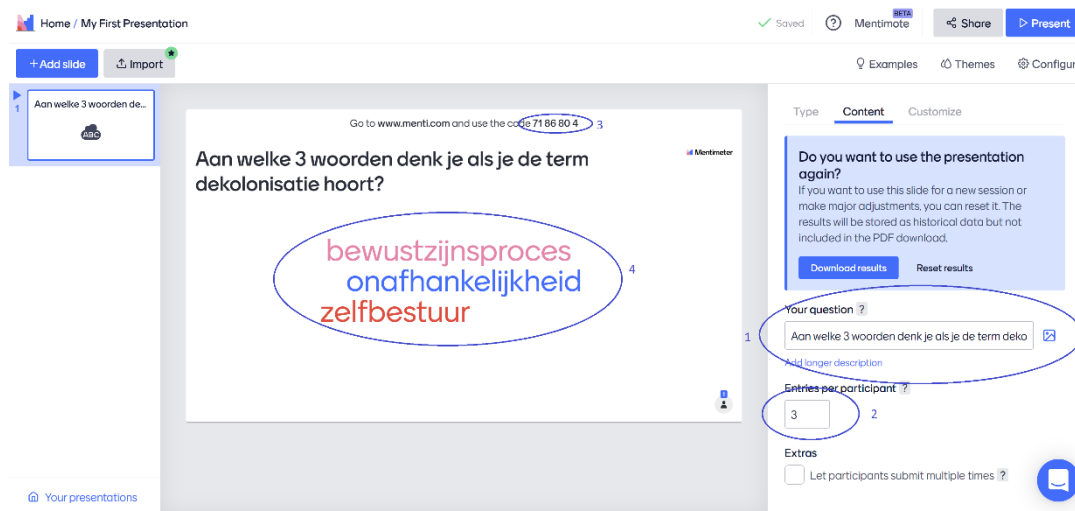
HANDLEIDING VOOR DE ONLINE LEERPLATFORMEN

Foto: Congolese kinderen tijdens een opvoering van een marionettentheater,
1950 (Collectie Liberas)

Mentimeter

Voor de leraren

- Je registreert je met je e-mail en een wachtwoord op de website www.menti.com
- Bij "my presentations" druk je op "+new presentation" om een enquête te kunnen aanmaken.
- Geef je presentatie een naam, bijvoorbeeld: "Congo: kolonialisme en beeldvorming";
- Wanneer de volgende pagina wordt geladen, vindt u verschillende opties voor uw presentatie: meerkeuze, open einde, schalen, rangschikking, Q&A, enz. Voor deze les stellen we voor om woordwolk te gebruiken. Klik op de gewenste optie.

1. *Your question*: hier kan je de vraag typen die u studenten wilt laten beantwoorden. Dezelfde vraag verschijnt bovenaan.
2. *Entries per participant*: het aantal antwoorden die elke leerling moet typen. Deze hoeveelheid kan naar wens worden gewijzigd.
3. *Code*: je geeft deze code aan de leerlingen zodat ze via een elektronisch apparaat toegang hebben tot de vraag;
4. De antwoorden van de leerlingen verschijnen in het midden van het *whiteboard*. Deze kan gedeeld worden met de klas. Klik op "present" in de rechterbovenhoek, wanneer iedereen klaar is, om de reacties te analyseren en met de discussie te beginnen.

- Antwoorden worden anoniem weergegeven. Maar je kan het aantal reacties die is verzonden volgen door het pictogram in de rechter benedenhoek van het *whiteboard*. Met deze monitoring is het mogelijk om te weten of alle studenten hebben deelgenomen aan de activiteit.

Voor de studenten

- De leerlingen surfen naar de website www.menti.com. Met de code die door de docent is gegeven, krijgen ze toegang tot de vraag.

- Nadat de leerlingen op "submit" hebben geklikt, wordt een nieuw scherm geladen waarin de student zijn antwoord invoert;

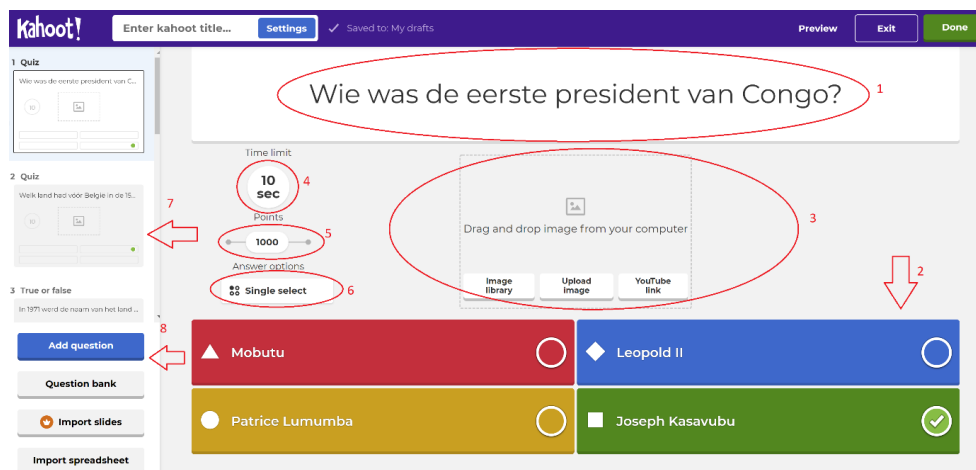

- De code is alleen geldig voor de gebruikte vraag en de leerlingen hebben de kans om de vraag maar één keer te beantwoorden. Deze configuratie kan echter worden gewijzigd door de optie "extras" onder "Entries per participant" te selecteren;

- Als de leerlingen klaar zijn, klikken ze op "submit" en de antwoorden verschijnen automatisch op het *whiteboard* op het scherm van de leerkracht.

Voor de leraren

- Ga naar www.kahoot.com en klik op "sign up"
- In het volgende scherm kies de optie "teacher"
- Kies de een van de opties tussen: school, higher education, school administration, business. Voor deze handleiding gaan we de optie "school" selecteren.
- Registreer een e-mail en wachtwoord om de quiz te kunnen creëren.
- Vervolgens, in de *Let's get started pagina*, kies voor "create kahoot!"

1. In dit witte bord kan je de te beantwoorden vraag typen
2. De gekleurde kolommen worden met de door de leerlingen te kiezen antwoorden ingevoegd. Wanneer studenten de vraag op hun elektronische apparaten ontvangen, zien ze de inhoud van het antwoord niet, alleen de bijbehorende kleuren en geometrische vormen. Om het juiste antwoord te markeren, kan je op de cirkel aan de rechterkant van de rechthoek klikken.
3. Hier kan de leraar een audiovisueel document toevoegen. Het kan vanuit de *Kahoot!* bibliotheek, je eigen documenten of materiaal van het internet
4. De *Time limit* is de tijd die de leerlingen zullen hebben om een optie te kunnen selecteren
5. De punten die de leerling met het correcte antwoord in de kortste tijd zal krijgen
6. Hoeveel opties de leerlingen kunnen kiezen
7. Overzicht van je al gestelde vragen
8. Om een nieuwe vraag toe te voegen zijn er verschillende opties mogelijk voor de *Kahoot!*: de twee gratis functies **Quiz** en **True or false**, *Type answer*, *Puzzle*, *Poll*, *Slide*

en *Imprt.xls* zijn alleen mogelijk in de premiummodus. In deze handleiding beperken we ons tot de gratis functies.

- Als de quiz klaar is, klik dan op "Done" in de linkerbovenhoek. Nu is het spel opgeslagen en klaar voor gebruik met studenten.
- De "Kahoot!" door jou gemaakt wordt op je pagina opgeslagen, maar je kunt ook andere de quizzen gebruiken. Typ gewoon de naam van de quiz in en klik op "spelen".
- Kies op het volgende scherm de optie "Teach" voor online lessen.
- Het is dus mogelijk om je eigen vragen aan te maken maar **we hebben ook een quiz voorbereid. Je kan de vragen terugvinden door de naam "Congo: kolonialisme en beeldvorming – Liberas" op te zoeken in de website van Kahoot!**
- Het is mogelijk om studenten individueel (Optie *Player vs Player- 1: 1 Device*) of in groepen (Optie *Team vs Team – Shared Device*) te organiseren voor deze activiteit. Kies de optie die je verkiest.
- De code om toegang te krijgen tot de quiz is beschikbaar op de volgende pagina.
- De vragen zijn alleen beschikbaar op het scherm van de docent. De docent dient het computerscherm dus te delen.
- Aan het einde van elke vraag worden de deelnemers geïnformeerd over het juiste antwoord. Voor de docent is dit ook interessant omdat het mogelijk is om het aantal studenten te weten dat voor elke optie heeft gekozen. Alles gebeurt anoniem, maar zie dit als een kans om, indien nodig, verdere uitleg en/of verduidelijking te geven.

Welk van deze landen grenst niet aan Congo?

Land	Stemmen	Correct
▲ Angola	0	✗
◆ Burundi	0	✗
● Rwanda	0	✗
■ Zimbabwe	1	✓

1/1 kahoot.it Game PIN: 6281032

Voor de leerlingen

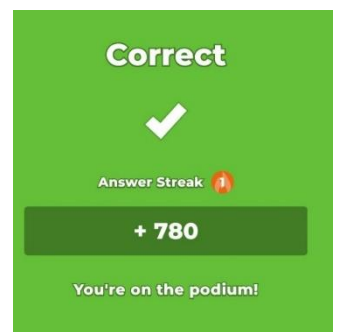
-Gaat naar www.kahoot.it en geef de door de leraar gegeven PIN-code in.

- Vraag aan de leerlingen om hun naam op het volgende scherm in te voeren. Dit is nodig om de winnaar aan het einde van de quiz te identificeren. Laat ook hier de creativiteit van de studenten stromen!

-In het spel ontvangen de leerlingen geen vragen op het scherm van hun elektronische apparaat. Dit moet door de docent worden gedeeld. Leerlingen hebben alleen toegang tot de kleuren en geometrische vormen die bij elk antwoord horen. Studenten krijgen echter het resultaat van hun antwoord, juist of onjuist, op het scherm van hun gsm, tablet en/of computer. De student heeft ook de mogelijkheid om zijn score aan het einde van elke vraag en zijn positie ten opzichte van de andere spelers te kennen.

Antwoorden op de Quiz

Vraag 1 - Wie was de eerste president van Congo?

Correct antwoord: [Joseph Kasavubu](#)

Na de onafhankelijkheid werd Kasavubu van de politieke partij ABAKO de president van Congo van 1960 tot 1965.

Vraag 2 - Welk land had vóór België in de 15^e eeuw contact met Congo?

Correct antwoord: [Portugal](#)

Tijdens de expansie in de 15^e eeuw, had Portugal contact met verschillende culturen in Afrika. In 1483 kwam de Portugese Diego Cão in de Zaïrestoom aan. Daar ontmoette de Portugezen vooral groepen van de Bantoe- en Bakongo-volkeren met wie ze konden handelen.

Vraag 3- In 1971 werd de naam van het land veranderd naar Zaïre.

Correct antwoord: [True](#)

Tijdens de tweede republiek probeerde Mobutu de Afrikaanse culturele referenties terug te brengen naar Congo. Het had ook invloed op de benaming van de steden en van het land dat in 1971 van Congo naar Zaïre veranderde. Deze naam bleef tot 1997 toen Kabila de macht van het land overnam en het Democratische Republiek van Congo noemde.

Foto: Een kaart van Congo Vrijstaat, 1904 (Collectie Liberas)

Vraag 4 - Deze man op de foto was de eerste minister van Congo. Wat is zijn naam?

Correct antwoord: [Patrice Lumumba](#)

Patrice Lumumba van de partij MNC werd de eerste minister van Congo na de onafhankelijkheid van Congo in 1960. Zijn aanpak om met de Sovjet Unie te onderhandelen om de provincies van Congo te verenigen werd in de context van de Koude Oorlog niet geapprecieerd door de Verenigde Staten en andere Westerse landen. Het leidde tot zijn moord in 15 januari 1961.

Vraag 5- Welke van deze landen grenst niet aan Congo?

Correct antwoord: [Zimbabwe](#)

Zimbabwe is één van de landen die niet aan Congo grenst. Het bevindt zich ten zuiden van Congo-Kinshasa tussen Mozambique, Botswana en Zambia. Dit laatste land grenst wel aan Congo. Je kan meer informatie over de Afrikaanse landen vinden via <https://www.topomania.net/mapinfo/Afrika%20%28overzichtskaart%29>.

Vraag 6 - Force Publique was de naam van het leger in Congo.

Correct antwoord: [True](#)

De *Force Publique* werd al tijdens de bezetting van Congo onder Leopold II opgericht, met het doel de controle te houden op de productie van rubber. Het bestond tijdens de hele periode die België in Congo bleef. In 1960 veranderde de naam naar *Forces armées de la république démocratique du Congo (FARDC)*.

Foto : Boudewijn woont het défilé van het 6de infanterieregiment van de Force Publique bij in Luluabourg, 1955 (Collectie Liberas)

Vraag 7 - De hoofdstad van Congo heet nu Kinshasa maar vroeger was de naam Elisabethville.

Correct antwoord: [False](#)

De dictator Mobutu, wou tijdens zijn regering, alle Europese referenties vervangen door Bantoe culturele referenties. De namen van de steden wijzigen was ook een deel van het plan en zo werd Elisabethville Lubumbashi. Lubumbashi ligt in het zuiden van Congo dicht bij de grens met Zambia. De vorige naam van de hoofdstad Kinshasa was Leopoldville. Deze stad bevindt zich in het westen van het land, aan de grens met Congo-Brazzaville.

Foto: Luchtfoto van een residentiële wijk, met op de voorgrond woningen voor het overheidspersoneel en centraal de werf van het gerechtsgebouw, 1950-1960 (Collectie Liberas)

Vraag 8 – De term “évolués” verwijst naar:

Correct antwoord: [De Congolese elite](#)

“Évolués” verwijst naar de Congolese mannen en vrouwen van Belgisch-Congo die gestudeerd hadden en die aan de Europese cultuur voldeden. Daardoor kregen ze ook meer rechten dan de andere Congolezen. In 1948 werd door de Belgische regering de “*carte du mérite civique*” geïntroduceerd en gegeven aan de mensen die de waarden van de Belgen deelden.

Vraag 9 - ABAKO en MNC waren de twee grootste politieke partijen van Congo.

Correct antwoord: [True](#)

De *Mouvement National Congolais* (MNC) was een nationalistische partij opgericht in 1958 en geleid door Patrice Lumumba. ABAKO is de naam van de politieke partij *Alliance des Bakongos*, opgericht in 1959 en geleid door Joseph Kasabuvu. Beiden speelden een belangrijke rol bij de onafhankelijkheid van Congo.

Foto: De eerste verkiezingen voor stads- en gemeenteraden in Leopoldstad, 1957 (Collectie Liberas)

Vraag 10 - Welke van de onderstaande namen is één van de etnische groepen van Congo?

Correct antwoord: Bantoe

De Democratische Republiek Congo heeft meer dan 200 verschillende etnische groepen. Naast de Bantoebevolking zijn er ook de Luba, Mongo, Kongo, Mangbetu, Moru, Zande en Pigmeus. De andere optie bij deze vraag was Bemba. Dit is een etnische groep uit het buurland Zâmbia.

Vraag 11 - Deze foto werd genomen in juni 1960. Wat gebeurde er op deze datum?

Correct antwoord: De onafhankelijkheid van Congo

Op 30 juni 1960 erkende het Belgische koninkrijk de onafhankelijkheid van Congo met president Joseph Kasavubu en Patrice Lumumba als eerste minister. De onafhankelijkheid van de Congolezen werd echter al snel bedreigd door economische moeilijkheden, een opstand van het leger, en het onafhankelijkheidsstreven van de provincie Katanga. Zonder de steun van de Verenigde Naties accepteerde Lumumba de hulp van de Sovjet-Unie, wat binnen de context van de Koude Oorlog niet geapprecieerd werd door de Verenigde Staten en andere Westerse landen. Het leidde tot de moord op Lumumba op 15 januari 1961.

Foto: Koning Boudewijn wordt op de luchthaven van Leopoldstad verwelkomd door president Joseph Kasavubu en premier Patrice Lumumba, 1960 (Collectie Liberas)

CENTRUM VOOR DE GESCHIEDENIS VAN
HET VRIJE DENKEN EN HANDELEN

© Liberás 2020

www.liberas.eu

educatie@liberas.eu